

Postępowanie dyscyplinarne – kierunki zmian

prof. Katarzyna Dudka
SSR Ryszard Rutkowski

Przewinienie dyscyplinarne - definicja

1. Sędzia odpowiada dyscyplinarnie za zawiniony i szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy czyn, stanowiący uchybienie godności urzędu lub obowiązkom służbowym (przewinienie dyscyplinarne).
2. Uchybieniem godności urzędu może być obraza przepisów prawa, o ile ma charakter oczywisty i rażący.
3. Sędzia odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska, jeżeli przez nie okazał się niegodnym urzędu sędziego.

Przewinienie dyscyplinarne - definicja

- rezygnacja z pojęcia „przewinienia służbowego”
- pozostawienie „deliktu orzeczniczego” z uwagi na:
 - potrzebę reagowania na rażące i oczywiste naruszenia prawa
 - eliminację możliwości rozszerzającej wykładni „uchybień godności urzędu” na każde naruszenie przepisów
- rezygnacja z zapisu o uchybieniu uprzednio piastowanego urzędu (należy to rozważyć w kontekście okazania się niegodnym urzędu sędziego)

Kwestie materialnoprawne

- Skrócenie terminu przedawnienia do trzech lat (pięć w razie wszczęcia postępowania)
- Ewentualnie skrócenie terminu przedawnienia do roku od chwili, kiedy RzDysc dowiedział się o przewinieniu
- Pozostawienie katalogu kar
- Ewentualne wprowadzenie quasi środków karnych:
 - obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego
 - publikacja wyroku

Kwestie materialnoprawne

- do rozważenia kwestia możliwości ukarania grzywną i zakazem prowadzenia pojazdów w wykroczeniach drogowych
- problem kary łącznej:
 - łączenie wszystkich kar do jednej kary najsurowszej
 - łączenie niektórych kar
 - wymierzanie jednej kary za wszystkie przewinienia

Struktura sądów dyscyplinarnych

- problem Izby Dyscyplinarnej SN:
 - pozostawienie
 - likwidacja
- likwidacja odrębnej struktury i składu sądów dyscyplinarnych
- przywrócenie sądownictwa dyscyplinarnego I instancji sądom apelacyjnym
 - wszyscy SSA sędziami dyscyplinarnymi
 - niektórzy SSA sędziami dyscyplinarnymi
- obsługa spraw dyscyplinarnych – Wydział Karny

Struktura sądów dyscyplinarnych

- skład sądu losowany (zawodowy):
 - jeden sędzia pośród karnistów (zawsze przewodniczy)
 - jeden sędzia pośród sędziów tego pionu co obwiniony
 - jeden sędzia z pozostałych wydziałówreferenta wskazuje Prezes SD
- skład sądu II instancji:
 - analogicznie jak w SSA w razie likwidacji ID
 - w razie pozostawienia ID – trzyosobowy z tej izby
 - w razie orzeczenia kary złożenia z urzędu – pięcioosobowy
- kwestia ławników w SN

Rzecznik Dyscyplinarny

- Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych
- dwóch Z-ców RdDyscSSP
- rzecznicy dyscyplinarni przy SA (nie z-cy RdDyscSSP)
- likwidacja rzeczników (obecnie z-ców RdDyscSSP) na poziomie SO z uwagi na małą ilość spraw
- wybór RdDyscSSP i jego z-ców przez KRS spośród kandydatów zgromadzeń ogólnych apelacji
- wybór rzeczników dyscyplinarnych przy SA przez zgromadzenia ogólne apelacji (kandydatury przedstawione przez kolegia SO i SA)

Kwestie proceduralne

- pełnomocnik już na etapie czynności wyjaśniających
- ograniczenie czynności wyjaśniających do dokumentów i oświadczenia sędziego
- decyzja co do formy oświadczenia (pisemne/ustne) pozostawiona woli sędziego
- zmiany w kierunku zrównania uprawnień obwinionego z regulacjami w kpk:
 - rezygnacja z prekluzji dowodowej
 - wyłączenie możliwości prowadzenia sprawy pod nieobecność usprawiedliwioną obwinionego bądź obrońcy

Kwestie proceduralne

- wprowadzenie pokrzywdzonego do postępowania:
 - obowiązek zawiadomienia o pierwszej rozprawie
 - bez praw strony
- przywrócenie zasady ne peius w postępowaniu odwoławczym
- przeniesienie możliwości zarządzenia przerwy w czynnościach z MS na IPSN
- w pozostałym zakresie w zasadzie bez istotnych zmian